

Orvar Nilsson

Överstelöjtnant Orvar Nilsson, Halmstad, har avlidit i en ålder av 89 år. Hans närmaste är hustrun Nanna född Weström samt döttrarna Maj och Inger med familjer.

Orvar Nilsson föddes i Söndrums församling i Halland 20 april 1919 och växte upp på Heagårds gods. Hans föräldrar var godsägare Hjalmar Nilsson och dennes maka Lisa född Hedström.

Orvar Nilsson valde tidigt den militära yrkesbanan. Som kadett och under pågående officersutbildning på Karlberg anmälde han sig till Svenska Frivilligkåren, som kom att strida på Sallafrenten efter Sovjetunionens anfall på Finland den 30 november 1939.

Orvar vid filmpremiären av Tali-Ihantala 1944 den 16 januari 2008. Foto: CG Johanson

Efter vinterkrigets slut och återkomst till Sverige med fortsatt utbildning på Karlberg utexaminerades Orvar Nilsson den 15 april 1941 som fänrik vid Kungl. Hallands regemente (I 16). 1943 blev han löjtnant vid samma regemente. Under 1943-44 tjänstgjorde han ånyo som frivillig i Finland fram t.o.m. de hårda avvärjningsstriderna vid Tali – Ihantala i juni-juli 1944. Han var kompanichef och lärare vid Infanteriets Stridsskola 1946-49. Under 1950-53 tjänstgjorde han som major vid Etiopiska livgardet under vilken tid han 1951 deltog och ledde etiopiska förband i Koreakriget. Här träffade han sin blivande fru Nanna Weström från Visby, som var sjuksköterska och tjänstgjorde vid det svenska sjukhuset.

Efter att ha varit kompanichef vid Infanteriets Kadettskola år 1957-60 blev han major vid Hälsinge regemente (I 14) i Gävle. Under åren 1963-74 var Orvar Nilsson chef för Hemvärnets Stridsskola i Vällinge och var under 1964 tjänstledig för uppdrag vid FN-styrkan på Cypern. Den 1 april 1967 befordrades han till överstelöjtnant vid I 16.

Orvar Nilsson hade en ytterst meriterad krigstjänst och erfarenhet bakom sig med tjänst i Finland, Etiopien och Korea. Han var vad man i militära sammanhang präglar säga en typisk ”truppkarl” i sin allra bästa bemärkelse – en god föregångsman i allt. Han var en gedigen person med förtroendeskapande auktoritet och stort människointresse med utpräglad realism. Hans ledarskap var naturligt och okomplicerat. Det var klokhet, fasthet och stil över hans chefskap, som alltid stimulerade till trivsel och arbetsglädje. Hans förmåga att skapa och vidmakthålla en god anda bland medarbetare, som han alltid lyssnade på och visade omtanke men av vilka han i gengäld krävde en fullgod insats att alltid göra sitt bästa. Orvar var en man och chef, som alltid ställde höga realistiska krav – dock aldrig högre på andra än på sig själv.

Kvalitet, kunnande, disciplin, ordning och reda, pliktrogenhet samt trivsel präglade Orvars verksamhet. Realism i planläggning och goda förberedelser var grund för Orvars liv.

Orvar hade lätt att skapa kontakter och åtnjöt stort förtroende i alla läger. Han beundrade Finland och dess folk. Han var en av dem, som tidigt för hela Norden såg värdet i ett fritt, oberoende och självständigt Finland.

Sina personliga upplevelser i finska vinterkriget 1939-40 och fortsättningskriget 1941-44 har han beskrivit i böckerna ”Liten bricka i stort spel” och ”När Finlands sak var min”. Utöver de personliga upplevelserna ger böckerna en bred och god faktainformation till bakgrunden och

händelseutvecklingen i de båda krigen. Utöver dessa två böcker har Orvar skrivit ett häfte med hågkomster i versform benämnt ”Krigsminnen”. Dessutom har han skrivit flera artiklar och hållit ett stort antal föreläsningar. Detta har i hög grad bidragit till bättre upplysning och insikt om bakgrund och innebörd av de historiska och politiska händelserna i Finland 1939-1944 och de närmaste årtiondena därefter.

Orvars insatser i Finland som svensk krigsfrivillig kan sammanfattas i tre huvudavsnitt

- striderna på Sallafronten vid Märkjärvi 1940 i Svenska Frivilligkåren
- striderna på Svirfronten/Jandebe 1943-44 i Svenska Frivilligkompaniet
- avvärjningsstriderna i Tali-Ihantala med Kaplainmäki och Vierumäki 1944 i Svenska Frivilligkompaniet.

På Paikanselkä, den plats där marskalk Mannerheim vid vinterkrigets slut avtackade Svenska Frivilligkåren och då Orvar var med, bildades den 27 mars 1940 kamratföreningen Förbundet Svenska Frivilligkåren. Detta namn ändrades 1947 till Förbundet Svenska Finlandsfrivilliga, vars ordförande Orvar var år 1997-2000. Under hans ledning omvandlades Förbundet den 25 mars 2000 till Svenska Finlandsfrivilligas Minnesförening, vars ordförande Orvar var fram till årsmötet 2004.

I det historiska efterkrigstida samarbetet och utbytet Sverige/Finland, som Orvar har medverkat i, har bl.a. resulterat i filmprojekten ”Från Svir till Näset – Framom främsta linjen” och ”Tali-Ihantala 1944 – Slaget om Finland”.

I Finland var Orvar Nilsson en högt värderad och respekterad krigsveteran. Utöver i kriget erhållna utmärkelser fick han av president Tarja Halonen mottaga år 2000 riddartecknet av första klass av Finlands Vita ros och år 2003 det förnämliga Finska Frihetskorset av II. klass med svärd.

Orvar Nilsson, som var både traditionsmedveten och nyskapande, kommer att minnas som en man med naturlig pondus, dynamisk stil, glad och flärdfri, vänfast med stor humor och charm.

Vi är många runt om i landet och i Finland som sörjer och saknar honom men glädjen och tacksamheten över att ha fått del av hans person, ledarskap, erfarenhet och vänskap lindrar trots allt sorgen.

Stig Einerth (på uppdrag av styrelsen för Svenska Finlandsfrivilligas Minnesförening)